

Vergeten vliegtuigen

Luchtvaartarcheologie tussen Vecht en Eem

Anton T.E. Cruysheer

Dit artikel zal alle tot dusver bekende neergestorte vliegtuigen in het gebied tussen de rivieren Vecht en Eem behandelen. Het onderzoek beperkt zich tot neergestorte vliegtuigen, dus geen vliegtuigbommen of ander materiaal. Voor het verzamelen van de benodigde informatie is onder meer het Militaire Luchtvaart Museum te Soesterberg en het Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH) te Den Haag bezocht.

De naam 'luchtvaartarcheologie' klinkt wellicht bevreemdend, maar het is een bestaande tak in de Nederlandse archeologie. Sinds 1993 bestaat de Nederlandse Federatie voor Luchtvaart Archeologie (NFLA) die is opgericht op initiatief van vier particuliere bergingsgroepen, '(...) nadat het deze groepen duidelijk was geworden dat er in Nederland al meer dan 50 jaar geen enkele gestructureerde oplossing was voor het opsporen en bergen van vliegtuigwrakken en het oplossen van het vermistenvraagstuk uit de Tweede Wereldoorlog. Uit onderzoek is gebleken dat er nog ongeveer 2000 vliegtuigwrakken zich in Nederlandse bodem bevinden waarvan in ruim 400 toestellen zich nog steeds de stoffelijke resten van de vermiste bemanningsleden bevinden.'¹

Het doel van dit artikel is een zo compleet mogelijk overzicht te presenteren van neergestorte vliegtuigen in de regio Gooi en Vechtstreek, dat een opmerkelijk stuk geschiedenis uit vooral de Tweede Wereldoorlog vertelt. Het hier gepresenteerde overzicht biedt aanknopingspunten voor nader onderzoek door bijvoorbeeld een historische kring. Hiermee kunnen de vaak tragische gebeurtenissen van de neergestorte vliegtuigen onder de aandacht worden gebracht tijdens bijvoorbeeld de jaarlijkse dodenherdenking op 4 mei. *'De jonge bemanningsleden vochten voor onze vrij-*

*heid, daarom mogen wij niet vergeten wat zij hiervoor hebben gedaan. Soms betaalden ze de hoogste prijs.'*²

Hierbij moet worden opgemerkt dat de beschikbare informatie rond de precieze handlingslocatie veelal erg beperkt is. Van de precieze locatie van de meeste neergestorte toestellen is helaas slechts de naam van het dorp of de stad bekend. Van andere toestellen is soms veel meer bekend, zoals het goed gedocumenteerde verhaal over de gedeeltelijke berging in 2003 van een Halifax die was neergestort op 1 mei 1943 te Muiden.

Misschien zijn er nog (dorps)bewoners die waardevolle informatie kunnen verschaffen. Wie in 1940 15 jaar was, is nu 83 jaar; de tijd dringt. Ook binnen de NFLA zijn er specialisten die mogelijk aanvullende gegevens kunnen verschaffen.

Vliegveld Hilversum

Verreweg de meeste van de hier behandelde toestellen zijn tijdens de Tweede Wereldoorlog neergestort. Hoewel pas enkele jaren geleden het Duitse radarstation 'See Adler' tussen Muiden en Weesp is (her)ontdekt en geïdentificeerd, lijkt het – mede door zijn korte functioneringstijd van september 1943 tot augustus 1944 – geen grote rol te hebben gespeeld in het neerhalen van geallieerde vliegtuigen.³

In de regio Gooi en Vechtstreek heeft vooral Hilversum met het hoofdkwartier en verbindingscentrum van de Duitse troepen in West-Europa een centrale rol gespeeld gedurende de oorlog. *Wehrmacht*-generaal Blaskowitz en *Luftwaffe*-generaal Christiansen hadden een veilig onderkomen in een groot bunkercomplex op de Trompenberg, dat van-

daag de dag dienst doet als kelders van de villa's die er bovenop zijn gebouwd. (Anoniem 1985)

Vliegveld Hilversum stelde aan het begin van de oorlog niet zoveel voor. Het was meer een groot weiland dat was ingericht door een aantal sportvliegers. Het had tijdens de mobilisatie een rol als hulpvliegveld voor het 2^e Luchtvaart Regiment sinds augustus 1939. Vanzelfsprekend had het vliegveld de belangstelling van de Luftwaffe met op 10 mei 1940 de bekende aanval op het vliegveld door onder meer Duitse bommenwerpers. Na de inbeslagname konden de Duitsers eigenlijk weinig met vliegveld Hilversum aanvangen vanwege het ontbreken van verharde banen. Deze waren ongeschikt voor de zware bommenwerpers. Het vliegveld is vooral gebruikt voor de eindassemblage van het bij Fokker uitbestede lesvliegtuig Bücker-181B met de daarbij behorende testvluchten en als opleidingscentrum (Draijer). Er is vreemd genoeg geen enkele melding van crashes van de totaal 706 afgeleverde lestoestellen.

Nauwkeurige logboeken of dagboeken van vliegveld Hilversum zijn mogelijk wel gemaakt maar helaas niet teruggevonden. De Duitsers hebben het vliegveld voorafgaand aan hun aftocht met bommen onbruikbaar gemaakt en vermoedelijk ook de administratie vernietigd.

Overzicht van neergestorte toestellen

Na een relatief lange speurtocht op het Internet en het achterhalen van informatie via ondermeer bladen van historische kringen van regio Gooi en Vechtstreek, het Militaire Luchtvaart Museum te Soesterberg en het NIMH te Den Haag zijn 41 toestellen geïnventariseerd (zie tabel op volgende pagina).

Van deze toestellen zijn vaak maar summere gegevens bekend, soms niets. Hopelijk daagt dit artikel daarom uit tot het verrichten van nader historisch en/of archeologisch onderzoek. Van alle crashes in de regio, die bekend zijn in het zogeheten 'crash register'

Bücker-181B op vliegveld Hilversum (coll. G.W. Draijer).

Gemeente	NL	Duits	RAF	Ov.	Tot.
Ankeveen		1			1
Baarn		1			1
Blaricum			1		1
Bussum		2			2
Eemnes		1	2		3
Eemdijk			1		1
's-Graveland		2	1		3
Hilversum	5	7	1	2	15
Huizen		1	1		2
Loosdrecht	1	2		1	4
Muiden / -berg			2		2
Naarden			1		1
Nederhorst d.B.		1	1		2
Vreeland		1	1	1	3
Totaal	6	19	12	4	41
voor 1940	1			1	2
in 1940	5	8		1	14
in 1941		2			2
in 1942		3			3
in 1943		2	9		11
in 1944		2	1	2	5
in 1945		2	2		4

Tabel: Verdeling vliegtuigcrashes tot en met 1945.

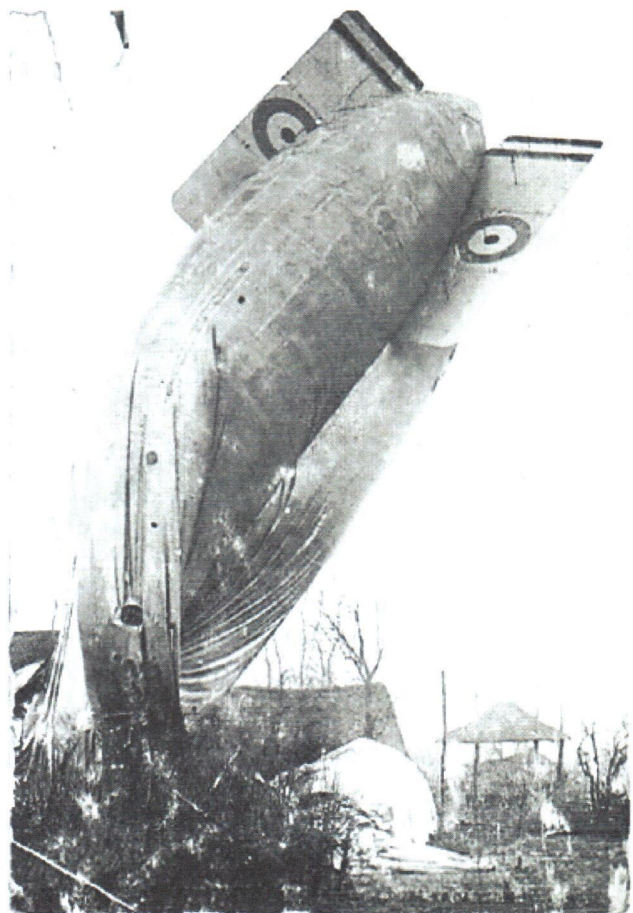
Opmerking: In Hollandsche Rading, Kortenhof, Lage Vuursche, Laren, Loenen, Nigtevecht en Weesp zijn voor zover bekend geen vliegtuigen neergestort. Noodlandingen en luchtschip niet meegerekend.

van het NIMH/NFLA, wordt in de bijlage aan het eind kort de essentie van het geval weergegeven met relevante literatuur- en websiteverwijzing. De gevallen waarvan meer details bekend zijn, worden in de tekst hieronder behandeld. Voor achtergrond van de diverse typen toestellen bestaat de zeer informatieve website Gevechtsvliegtuigen.⁵ Per toestel is daar een afbeelding en beschrijving weergegeven. Het overzicht is mogelijk niet compleet en niet uitgesloten wordt dat sommige gegevens incorrect zijn. Bewust zijn niet de 'kleinere ongelukken' met vliegtuigen opgenomen, zoals het Duitse toestel in de tankgracht of de Fokker die over de kop sloeg (Van Aggelen).

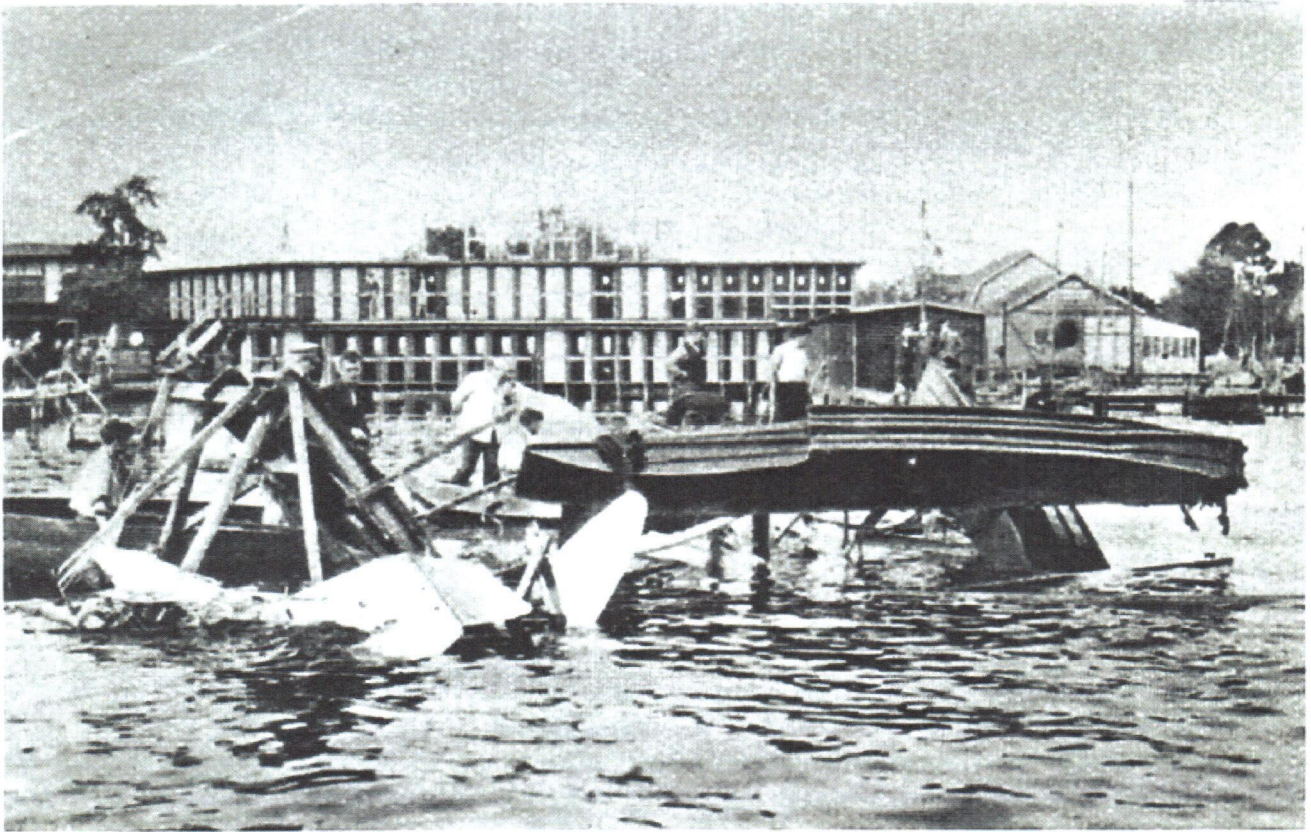
Vooroorlogse pechvogels

De eerste crash in onze omgeving is niet eens met een vliegtuig, want op 13 december 1917 strandde een reeds verlaten Engels luchtschip, 'H.M. Airship 26' op het dak van bakkerij Heek te Eemnes, Wakkerendijk 3. Militairen uit Crailo en Naarden ruimden de boel op en de bakker kreeg 600 pond schadevergoeding uit Engeland voor deze eerste schending van het luchtruim in onze streken. (Out)

Nadat een militair vliegtuig omstreeks 1920 een paar maal boven het dorp Loenen had rondgecirkeld, maakte het toestel achter de boerderij van veehouder De Reuver een noodlanding. De bevolking kwam hier al snel op af, maar werd op veilige afstand gehouden door veldwachter De Jong en zijn collega. Zij werden bijgestaan door manschappen

Brits luchtschip op het dak van Bakkerij Heek te Eemnes in 1917 (coll. Historische Kring Eemnes).

Noodlottig ongeval met W54 watervliegtuig bij 't Plashuis te Loosdrecht in 1935 (archief Historische Kring Loosdrecht).

van het militair depot uit Nieuwersluis (Lamme).

Aan de Nigtevechtseweg te Vreeland stortte in 1927 een Zweeds Rode Kruis vliegtuig neer. De vijf inzittenden overleefden de crash (Lamme). Bij café-restaurant 't Plashuis te Loosdrecht stortte in 1935 een watervliegtuig type W54 neer in een zwembad. De piloot en een zwemmer kwamen hierbij om het leven (Walderveen).

1940 tot en met 1942

Meidagen 1940

Vooraf 10 mei 1940 heeft op inwoners van de regio Gooi en Vechtstreek veel indruk gemaakt, zoals mag blijken uit de vele ooggetuigenverslagen die ondermeer in het tijdschrift van de Historische Kring Loosdrecht zijn gepubliceerd. Hieronder enkele sprekende passages:

'De meeste vliegtuigen waren overigens niet op het veld zelf gestationeerd. Langs de bosrand van Zonnestraal, naast het fietspad Loosdrecht-Hilversum, waren een aantal Koolhoven-vliegtuigen, zogenaamde tweedekkers, verdept tussen de bomen opgesteld. Ze waren van het type FK-51. Op vijf plaatsen was daarvoor de grond een halve meter uitgegraven. Nog steeds kun je de kuilen daar zien.' (Olie)

'Vroeg in de ochtend van 10 mei 1940 verscheurden vliegtuigen de lucht. Zij doken over onze boerderij dekking zoekend achter de zware lindebomen. Twee aanvallen waren er. Pas bij de tweede kregen de Duitse jachtvliegtuigen tegenvuur.' (Manten)

Manten refereert aan de aanval van vermoedelijk acht Messerschmidt's, waarvan er toen twee zijn neergehaald. Al met al zijn er in de gevechten met zekerheid zes Nederlandse toestellen en acht Duitse in de omgeving neergekomen. Na de capitulatie is er in mei bij Huizen nog een Heinkel in het IJssel-

meer gedoken. Zie voor details de bijlage.

1941 en 1942

In de jaren 1941 en 1942 was het betrekkelijk rustig vergeleken met het jaar ervoor en met wat nog zou komen. In 1941 waren er twee ongevallen op het vliegveld Hilversum en in 1942 drie in de omgeving, allemaal Duitse toestellen, totaal vier Dorniers en een Junkers.

1943

Sinds maart 1943 kwamen de geallieerde bombardementsvluchten op de industriecentra en knooppunten in Duitsland in een stroomversnelling door de grotere beschikbaarheid van betere vliegtuigen. De Britse RAF vloog 's nachts, de Amerikaanse USAF overdag. Verscheidene toestellen keerden niet terug, waarvan een aantal hier in de omgeving is neergestort door schade ten gevolge van beschietingen, hetzij door luchtdoelgeschut, hetzij door achtervolgende nachtjagers. 1943 was in deze omgeving het meest dramatische jaar met negen neergestorte geallieerde toestellen. In mei ging het om zes bommenwerpers, in oktober en november om drie jagers waarover weinig valt te vertellen. In de nacht van 12 op 13 mei 1943 werd een groot bombardement op Duisburg uitgevoerd met 572 vliegtuigen, waarvan er 34 niet terugkeerden. 19 daarvan stortten in Nederland neer,

waarvan drie in de regio. Meestal was de afloop noodlottig voor de bemanningen, enkele spectaculaire uitzonderingen daargelaten. Naderhand – vele jaren later zelfs – hebben enkele overlevenden hun verhaal kunnen doen.

1 mei Muiden

Zes graven op de algemene begraafplaats te Muiden getuigen van het noodlot dat de zevenkoppige bemanning van een door een Duitse nachtjager aangeschoten Britse Halifax bommenwerper trof. Hij kwam neer in de Noordpolder nabij Muiden, in het derde kamp van de Noordpolderweg gerekend, in een strook langs de wetering, in het weiland van de familie Nell. Het toestel was op de terugweg van een op zich geslaagde vlucht naar Essen in het Ruhrgebied. In 2003 zijn resten van het wrak geborgen.

13 mei Eemnes

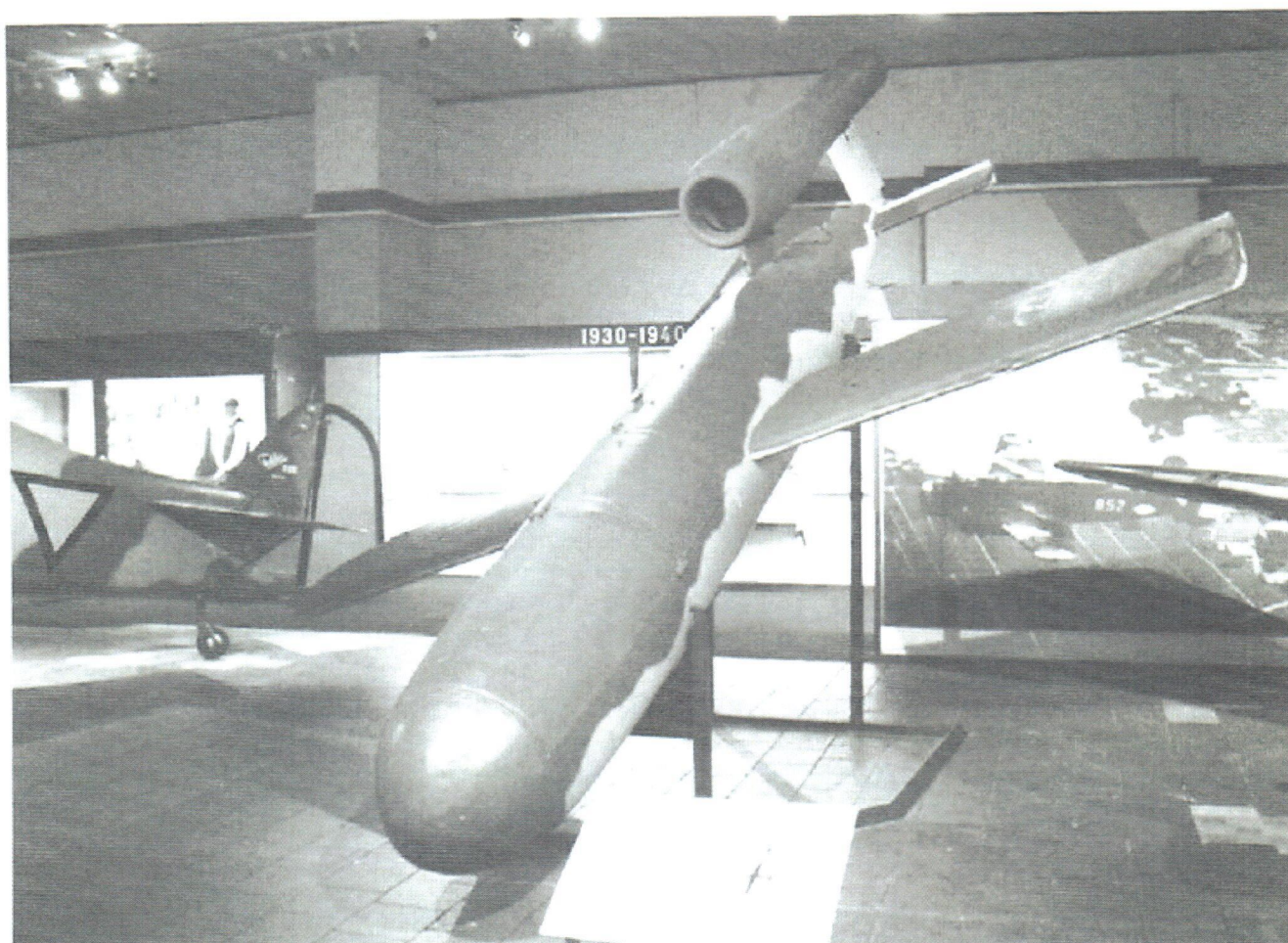
Omstreeks 2.20 uur 's ochtends werd Eemnes opgeschrikt door een laag overkomend brandend vliegtuig, dat over een afstand van 500 meter onderdelen verloor. Het ging om de Lancaster van het RAF 83^e Squadron onder commando van Flight Lieutenant Leslie Arthur Rickinson DFC, die op weg naar Duisburg was achtervolgd door Duitse nachtjagers, maar fataal werd getroffen door luchtafweergeschut. Het boorde zich vol bommen met een geweldige explosie in het bouwland

Dornier Do-217n nachtjager met radarantennes op de neus, een zusje van de Do-217e bommenwerper.

Vickers Wellington.

Een beruchte V-1 vliegende bom in het Militair Luchtvaart Museum te Soesterberg (foto auteur).

achter de openbare begraafplaats. Veel ruiten en dakpannen in de omgeving werden vernield. Pas in de vroege ochtend bij het licht worden werd een overlevende gevonden, de Australiër Horace D.M. Ransome DFC. Met een gebroken rug werd hij door de Wehrmacht afgevoerd naar een ziekenhuis in Amersfoort. Hij overleefde de oorlog in krijgsgevangenschap en zijn relaas is goedgekeurd. Te betreuren vielen zes doden, die alle begraven zijn op de Algemene Begraafplaats 'De Rusthof' te Leusden. De plek van de inslag is bekend, maar deze is verdwenen bij de aanleg van de op- en afritten van de A27 (oostzijde). Zie de omslag voor een indruk van dit type vliegtuig.

13 mei 's-Graveland / Hilversum

In dezelfde nacht omstreeks 2.00 uur 's ochtends explodeerde boven Hilversum –

'precies boven het Rode Dorp' (de wijk bij de Nieuwe Haven) – een Lancaster. Wrakstukken van het toestel en resten van de inzittenden werden tot schrik van de bevolking over een groot gebied in Hilversum teruggevonden. (Pelgrim) Volgens een andere bron is het toestel even later aan de Beerensteinse weg tussen 's-Graveland en Hilversum terecht gekomen. Het ging om dezelfde zeven bemanningsleden die op 'De Rusthof' in Leusden zijn begraven. Het toestel was eveneens onderweg naar Duisburg, maar werd bij Apeldoorn aangeschoten, waarna piloot Dick Hawkes besloot terug te keren. De 1000 kg bom en vele vuurbommen hadden nog niet veilig gelost kunnen worden.

13 mei Nederhorst den Berg

Om drie uur in de morgen explodeerde in de lucht een tweemotorige Vickers Wellington

Mk X, waarvan de brokstukken terecht kwamen in en bij het boezemkanaal van de Horstermeer. De bemanning ligt begraven op het 'War Cemetery' van 'De Rusthof' te Leusden, plot 13, rij 6.

14 mei Hilversum

In de nacht van 13 op 14 mei stortte te Hilversum een Wellington Mk X neer. De piloot was James Austin Thomson. Overige bemanningsleden waren: A.F. Hopley, J.P.O. Ethier, N. Hudspith, en T.F. How.

1944

1944 was wat dit onderwerp betreft een rustiger jaar in onze streek. De keuze van doelen was verlegd en daardoor ook de routes. Niettemin kwamen er nog vijf toestellen neer. Van twee is momenteel niet duidelijk van welke kant die waren. Bloedstollend is het verhaal Edward Kryskow:

20 februari Eemnes

Op de terugweg van Leipzig op zondagmorgen 20 februari 1944 vloog de Lancaster JA921 'Q for Queenie' van 156 Squadron RAF Pathfinders, onder commando van Warrant Officer Ramsy Stanner, over het IJsselmeer.

Zij ontdekten daar dat een motor in brand stond. Maatregelen om de brand te blussen werkten niet. Stanners besloot boven land te gaan en rondjes te vliegen om de bemanning te laten springen. Tijdens deze manoeuvre brak een deel van de door brand verzwakte vleugel af, waardoor het toestel volkomen onbestuurbaar op de kop draaide. Alleen Flying Officer RCAF Edward J.C. Kryskow kon door het geopende luik ontsnappen. Hij zou de rest van de oorlog in Eemnes als 'doofstomme' ondergedoken blijven. De zes overigen zijn met het toestel terecht gekomen in het land van Jaap Verdegaal ten oosten van de Zuidervenweg en ten noorden van de Anna Louwenweg in de Zuidpolder te Eemnes Binnen. Van vijf bemanningsleden zijn de stoffelijke resten geborgen en begraven op de 'De Rusthof' te Leusden, plot 13, rij 9. Sergeant Humphrey W. Huhges is altijd vermist gebleven.

26 december 's-Graveland

In een ooggetuigenverslag wordt beschreven dat een toestel op de avond van 2^e kerstdag 1944 omstreeks 19.00 uur, – waarschijnlijk een Fi-103, beter bekend als V1, *Vergeltungswaffe 1* – is neergestort aan de Leeuwenlaan te 's-Graveland (Streefkerk). Als het inderdaad om een V1 gaat, is dat bijzonder. Dit was een

Avro Lancaster B1 PA474 bommentoeverper van Battle of Britain Memorial Flight (ontleend aan Wikipedia). Van dit type, 21,18 m lang en 31,09 m breed, kwamen er in het Gooi zeker vier neer, drie in 1943, een in 1944.

onbemand Duits toestel met een straalmotor – de eerste praktisch uitwerking van een eenvoudige kruisraket die alleen maar een rechte koers vloog. Door het neerstorten was een poel ontstaan, vermoedelijk door de explosie. Later zijn wrakstukken naar boven gehaald.⁶

Finale 1945

In 1945 kwam de finale, waarbij Duitsland nog verwoede pogingen deed om het tij te keren, zoals op 1 januari bijvoorbeeld met operatie 'Bodenplatte'. Volgens een ooggetuigenverslag wordt gesproken van een bombardementen op Hilversum en mogelijk bij Laren op 20 en 21 maart 1945 (Streefkerk), waarbij blijkbaar geen vliegtuigen zijn neergekomen. Op 7 april stortten nog twee geallieerde jagers neer, waaronder een Spitfire.

1 januari Vreeland

Dankzij de inzet en documentatie van Hans Aalderink uit Vreeland is deze crash zeer goed gedocumenteerd. Op 1 januari 1945 stortte in de boomgaard van de familie Beusekom aan de Kleizuwe 129 te Vreeland omstreeks het middaguur een Focke Wulf 190-A8 neer. Brokstukken van het toestel zijn van oktober tot en met december 1978 tijdens een bergingspoging uit de grond van de polder Dorssewaard gehaald door Stichting Luchtvaartarcheologie Nederland. De piloot is pal voor de crash gesprongen, maar hij viel te pletter op een dichtgevroren sloot.

Het toestel deed mee aan de operatie 'Bodenplatte'. Deze operatie was door de Duitsers opgezet, om nog een laatste aanval te doen op de inmiddels bezette vliegvelden door de geallieerden, in Noord Frankrijk, België en Nederland. Het vliegtuig was afkomstig van het vliegveld Twente en had als doel het vliegveld Maldegem in België (beschieten en bombarderen). Alle beschikbare toestellen werden hiervoor ingezet, maar er werden grote verliezen geleden omdat vele werden neergeschoten door eigen luchtafweergeschut. Deze stellingen waren namelijk niet op de hoogte gebracht van wat er ging

gebeuren. In de literatuur over deze crash wordt ervan uitgegaan dat het vliegtuig is neergehaald door de eigen luchtafweer. Toch werd het toestel van Kilian op de heenweg waarschijnlijk neergeschoten door een vijandelijke jager, omdat hij ook zijn geschut heeft gebruikt. Dit kan geconcludeerd worden vanwege de gevonden lege hulzen tijdens de gedeeltelijke berging in 1978. Negen andere jagers werden overigens tijdens deze vlucht ook uit de lucht gehaald, waartoe een zelfde toestel zal hebben behoord dat bij Baarn neerkwam.

Met dank aan Rob van der Kruijk (NIMH), Hans Aalderink †, Chris Boyer, Thomas Röell, Kees van Aggelen en Jaap Groeneveld.

Drs. Anton T.E. Cruysheer (geb. 1975) studeerde Archeologie en Prehistorie aan de Vrije Universiteit te Amsterdam. Hij is ondermeer actief als bestuurslid van de afdeling 'Naerdincklant' voor Gooi- en Vechtstreek van de Archeologische Werkgemeenschap Nederland.

Literatuur

- C. van Aggelen, 'De Groene Geschiedenis van het Vliegveld Hilversum', in *Tussen Vecht en Eem*, 15 (1997) nr. 2, p. 126-134.
- Anoniem, *Hilversum, Onderdrukking en verzet 1940-1945*, Hilversum 1985, p. 52-56.
- P. Bakker, 'Herinnering aan de mobilisatietijd 1914-1918' in *Historische Kring Loosdrecht*, nr. 46 (1983), p. 66.
- Jenny Smit, Jet Baruch, *Oorlog met de tekenpen. Verzet van jongeren in het Gooi 1940-1945*, Amsterdam 1987, p. 52.
- E.H. Brongers, 2005: *Inventarisatie uit diverse bronnen van in de meidagen 1940 tijdens of door de strijd in Nederland neergeschoten of vernielde Duitse vliegtuigen, weergegeven per provincie of gebied*. (Utrecht, nr. 10-13, zie: www.bhummel.dds.nl/gif/duitseverliezen.html).
- W. van Deutekom, e.a., *Nederhorst den Berg Tijdens de Oorlog 1940-1945*, uitgave HK Nederhorst den Berg 1986, blz. 31-33, (ook in *Werinon*, Historische Kring Nederhorst den Berg, nr. 59 2006).
- G.W. Draijer, 'Loosdrecht in de oorlogsjaren, een

- terugblik' in *Historische Kring Loosdrecht*, 33 (2006) nr. 151, p. 14-24.
- R. Korpershoek, 'Het vliegveld van Hilversum tijdens de Tweede Wereldoorlog' in *Historische Kring Loosdrecht*, 32 (2005), nr. 147, p. 2-16.
- J. Lamme, *Oude prentkaarten vertellen over Loenen, Vreeland, Nieuwersluis en Loenersloot (deel 3)*, Alphen aan den Rijn 1983.
- A. Manten, 'Het bewogen verleden van de Egelshoek (11)', in *Historische Kring Loosdrecht*, nr. 107 (1996).
- J.V.M. Out, *Eemnes in oude ansichten*, dl. 1, Zaltbommel 1974, afb. 30.
- J. Olie, 'Nieuw-Loosdrecht, 10 t/m 15 mei 1940', in *Historische Kring Loosdrecht*, nr. 67 (1988), p. 26.
- E. Pelgrim, 'Incident' in het Rode Dorp', in *Eigen Perk*, 1997 nr. 2, p. 51-62.
- M. Streefkerk, 'De laatste maanden van de oorlog 1940-1945, Naar de "aantekeningen 1940-1945" van J.J. Streefkerk', in *Historische Kring Loosdrecht*, nr. 52 (1985), p. 25 en 32.
- K.V. Walderveen, 'Wandeling door Oud-Loosdrecht in het jaar 1925, Beschreven in 1975 door K.V. Walderveen, oud-gemeentesecretaris van Loosdrecht', in *Historische Kring Loosdrecht*, nr. 23 (1978), p. 110.
- J. van der Woude, *Vrijheidsmonument Eemnes*, Eemnes 1987.

Foto's: Tenzij anders vermeld, website Gevechtsvliegtuigen (zie noot 5).

Noten

- 1 Website NFLA, www.a1.nl/nfla/
- 2 Stichting Crash 40-45, www.crash40-45.nl

Focke Wulf 190A jager.

- 3 Website over Radarstation Seeadler tussen Muiden en Weesp: www.radarstation.nl
- 4 Naast vermelde websites, zie o.a. ook: <http://dhas.henrikaper.nl/>
- 5 Website Gevechtsvliegtuigen, www.xs4all.nl/~pverp/content/az_index.html
- 6 Aanvullende opgave C. van Aggelen, mede op basis van informatie van Hist. Kring 'In de Gloriosa', Kortenhoeff.

Bijlage

Hieronder is een compleet overzicht gegeven van alle bekende crashes vanaf mei 1940 tot en met mei 1945.

De cryptische aanduidingen tussen haken, beginnend met T, zijn samengevatte crash-aanduidingen volgens het crashregister van NIMH/NFLA, bestaande uit volgnummer, type toestel, registratiegegevens, squadronaanduidingen en de piloot.

1940

- 9 mei Hilversum: Fokker C-V neergestort (T017A FokCV, 1-2LvR Schouw)
- 10 mei Ankeveen: Brandende Heinkel He-111 neergestort bij Ankeveen door vuur van het 7^e Batterij Luchtdoelartillerie. De inzittenden werden krijgsgevangen gemaakt. (Brongers; T115 He111)
- 10 mei 's-Graveland: Een He-111 neergeschoten bij 's-Graveland. (Brongers; T121 He111)
- 10 mei Hilversum: Om 04.00 uur vermoedelijk 2 van 8 Messerschmidt's Me Bf-109 neergeschoten (Brongers). Verder crashten een Fokker C-X en twee Koolhoven FK51 van het 2^e Luchtvaart Regiment (T032; T403; T406).

Een Fokker C-V, in 1940 verouderd en geen partij meer voor Duitse jagers.

13 mei Loosdrecht: 2 Messerschmidt's Bf-109 (T624 en T628) en een onbekend vliegtuig (T626) gecrasht.

13 mei(?) Nederhorst den Berg: Nabij Vreeland – overzijde van Gabriëlweg in de Prutpolder – zou een Junckers Ju-87 Stuka zijn neergestort, waarbij de inzittenden zijn ontkomen. (Privé-documentatie H. Aalderink, Vreeland, overleden 2007) Mogelijk betreft dit een van de vier toestellen die op 13 mei 1940 zijn neergehaald rond Utrecht. De crashplaatsen zijn tot dusver niet gelokaliseerd (Brongers).

14 mei Hilversum: Fokker C-V van het 2e Luchtvaart Regiment neergestort (T639)

23 mei Huizen (Gooimeer): Ongeveer voor de kust van Huizen stortte een Heinkel He-111 neer. De bemanningsleden waren Herbert Laube (piloot), Hartmut Spiegel, Erich Raffler, Hermann Thiele en Friedrich Dreyer. In april 1976 zijn door dhr. Zwanenburg kleine stukken van dit toestel uit het Gooimeer opgevist. (T708)

1941

17 september Hilversum: Ongeval met een Junkers W34 op vliegveld Hilversum. (Van Aggelen)

19 november Hilversum: Op het vliegveld Hilversum stortte bij terugkeer met onbekende oorzaak een Dornier Do-217e neer. De vier bemanningsleden zijn daarbij om het leven gekomen. Uit: *Lageberichte Niederlande, Abwehr Woche 17.11 - 23.11. '41.* (T1345)

1942

22 april Eemnes: Een Dornier 217e neergestort, piloot W. Feller (T1491)

12 december Bussum: Ten noorden van Hilversum stortte een Do-217e neer met registratie U5+AH en aan boord Wendelin Welsch en Willy Kirsch. Normaliter had dit type vier bemanningsleden. (Van Aggelen)

30 december Bussum: Wederom een Dornier neergestort, piloot H. Brockhage. (T1967)

1943

1 mei Muiden: Zie tekst. (T2224 Halifax II JB803 77Sqn Sgt G. Watson) Voor het verslag van de berging zie: www.muideninfo.nl/desluis/guus030818.html. Voor graven: www.dodenakkers.nl/plaatsen/muiden.html.

1 mei Muiderberg: Een Lancaster III neergestort (T2228 Lanc.III ED783 57Sqn Sgt W.J. Glotham)

5 mei Hilversum: In de nacht van 4 op 5 mei stortte een Do-217 K1 neer met aan boord Heinrich Meyer, Jakob Wehner, Hugo Kratz en Albert Ottawa. (T2277)

13 mei Eemnes: Zie tekst. (Van der Woude, p. 31-52; T2292 Lanc. 1 83Sqn F/Lt Rickinson)

13 mei 's-Graveland / Hilversum: Zie tekst. Overige bronnen: W.R. Chorley, *Raf Bomber Command Losses of the Second World War* (Vol. 1943); www.207squadron.rafinfo.org.uk/ED418_Hawkes_Ravenhall.htm.

13 mei Nederhorst den Berg: Zie tekst. In het archief van NIMH staat dit geval op 14 mei te boek, waarschijnlijk een foutje (Van Deutekom; T2318 WellingtonX HE697 426 Sqn FSgt J.A. Thomson)

13 of 14 mei Hilversum: In de nacht van 12 op 13 of 13 op 14 mei zou een Duitse jager of bommenwerper zijn neergestort aan de Vreelandseweg ten westen van Hilversum.

14 mei Hilversum: Zie tekst. Unit no. 426, san RAF, code HE697, OW.

26/27 oktober Blaricum: Een Mosquito jager 21st Sqn RAF neergestort.

26 november Huizen: Een P-47D jager neergestort. (T3126 P47D 42-7979 56FG/62FS 1st Lt B.L. Morril)

29 november Vreeland: Idem. (T3141 P47D 42-8601 356FG/359FS 1st Lt W.H. Beach)

30 januari Hilversum: Onbekend toestel (T3363) en een Messerschmidt Bf-109G (T3364)

20 februari Eemnes: Zie tekst.

25 augustus Hilversum: Crash T3946, details onbekend.

1944

30 januari Hilversum: Crash T3363, details onbekend; Messerschmidt Bf 109G (T3364)

20 februari Eemnes: Zie tekst. (Van der Woude, p. 59-78)

25 augustus Hilversum: Crash T3946, details onbekend

26 december 's Graveland: Een V-1 vliegende bom. Zie tekst.

1945

1 januari Vreeland: Zie tekst. (T4961 FW190A-8 WJ73(9)8159 3./JG1 Fw H.J. Kilian)

1 januari Baarn: In de omgeving van Baarn stortte een andere Focke Wulf 190-A neer. (T4958 FW190A-8 960553 2/JG1 Ofhr W. Ade)

7 april Eemdijk: T4961 Spitfire XVI TB359 340 Sqn Lt. F. Delery

7 april Naarden: Een RB267 van unit 263 stortte neer met piloot W/O R.W. Ainsley.

[Home](#) [Log In](#) [Sign Up](#)

Anton Cruysheer

[Follow Anton](#)

Research Interests: [Garden Archaeology](#), [Underwater Archaeology](#), [quality improvement](#), [assessment](#), [analysis](#), [training](#), [report writing](#), [database/instrument design](#), [audits](#), [profiling](#), [data quality metrics](#), [ISO Standards](#), [master data management](#), [compliance](#), [information quality](#), [research](#), [monitoring and evaluation](#), and [27 more](#)

331

profile views

2,021

document views

48

followers

[About](#)

 About: [Voorzitter AWN Naerdincklant Archeologie Gooi en Vechtstr...](#) [more](#)
[Papers](#) 135

[Books](#) 2

[Profiles](#)

PAPERS

[\(2013\) Eeuwenoude mysteries te Nederhorst den Berg. Enkele bevindingen over kasteel en kerk te Nederhorst den Berg \(I\)](#) [more](#)

[Download \(.pdf\)](#)

[\(2013\) 60 jaar AWN-afdeling Naerdincklant Archeologie Gooi- en Vechtstreek](#) [more](#)

[Download \(.pdf\)](#)

[\(2013\) Leeuwen, draken en duivels. Zeldzame munten van het graafschap Holland](#) [more](#)

[Download \(.tif\)](#)

[\(2013 tbp\) Textielloden uit Naarden](#) [more](#)

[\(2013 tbp\) Holpenningen in Nederland \(ca. 1460-1570\)](#) [more](#)

[\(2013-2014 tbp\) De vroege middeleeuwen van de Vechtstreek](#) [more](#)

[\(2013\) Regionale vondstmeldingen van 1 juli tot en met 31 december 2012](#) [more](#)

[Download \(.pdf\)](#)

[\(2013\) De Hollandse penning van graaf Jan II - Zeldzame munten van het Graafschap Holland \(3\)](#) [more](#)

[Download \(.pdf\)](#)

[\(2013 tbp\) Een WO II Identificatieplaatje uit Blaricum](#) [more](#)

[\(2013\) Grafvondst Liebergerweg](#) [more](#)

[\(2013\) De tuin van het Huis te Ankeveen](#) [more](#)

[Download \(.pdf\)](#)

[\(2013\) De Archeologie van Petersburg: Schijn noch Schaduw?](#) [more](#)

[Download \(.pdf\)](#)

[\(2013\) Levend erfgoed op historische buitenplaatsen: een interview met Kees Beelaerts van Blokland](#) [more](#)

[Download \(.pdf\)](#)

57 Following

Recent Activity

Anton added 7 papers. 3 days ago

6 **Anton** started following the work of [Mara de Groot](#). 4 days ago

Anton uploaded a paper. 4 days ago

[View more activity](#)

20

Archaeological and Anthropological Grant Opportunities in Bulgaria (AAGOB)

International Collaborative Archaeological and Bioarchaeological Research Program
Site Preservation, Collections, and Museum Enhancement Program
Postdoctoral Fellowship in Archaeology

Field Museum

1

5

9

Make The Most Of Conferences.

Check out these two IHS webcasts on improving your odds of getting a paper presented at a conference and making the most of your networking opportunities once you're there. Register Today!

Institute for Humane Studies

13

45

Code Compliance Aide

The Code Compliance Aide reviews medical documentation of the EMR provided by the physician to ensure CPT, HCPCS and ICD-9 coding accuracy prior to charge entry.

3

4

70

20

84

129